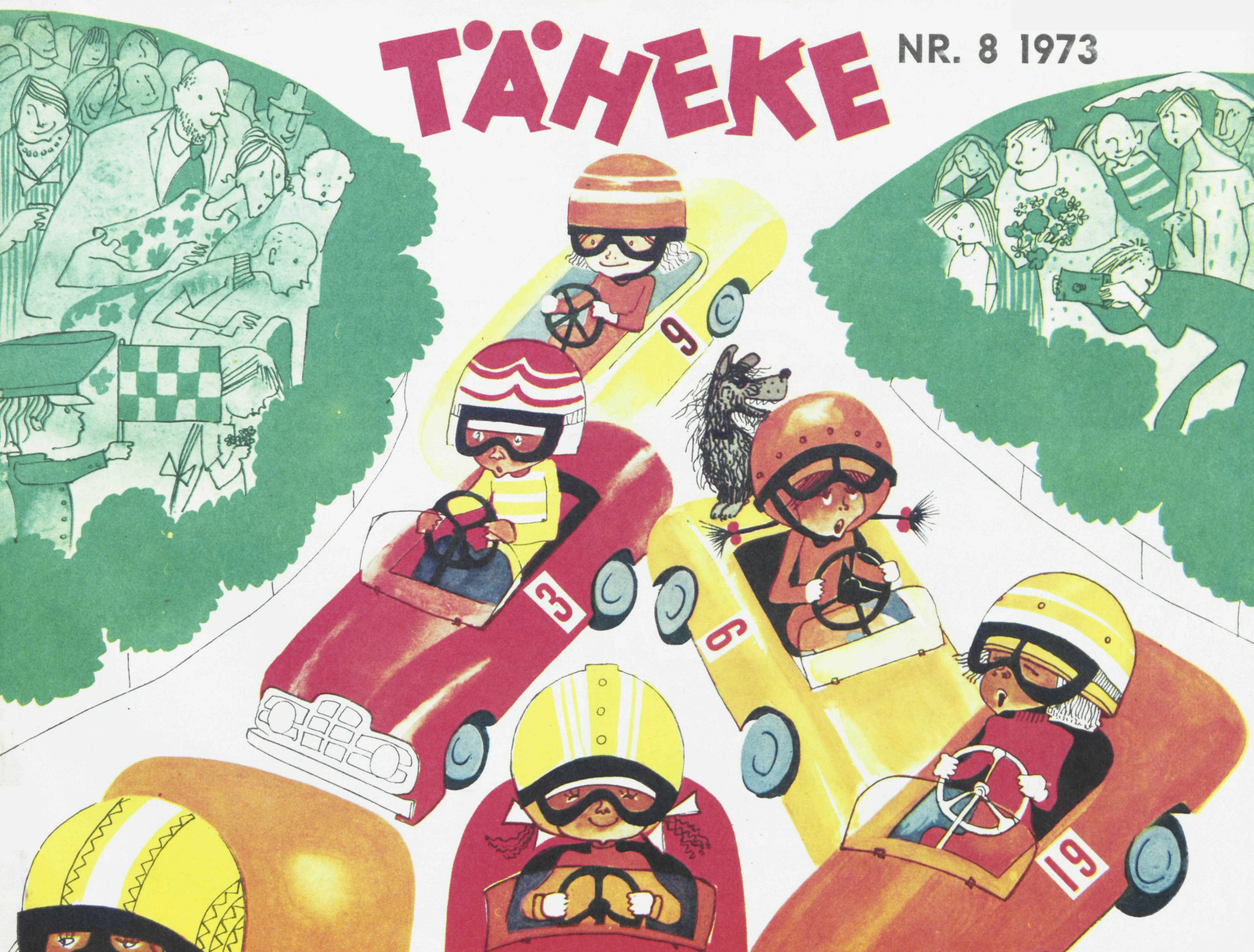

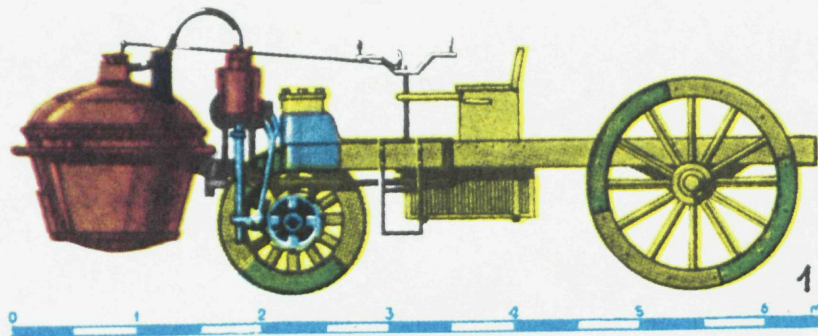
TĀHEKE

NR. 8 1973

AUTOVANAKESSED

«Volga», «Tšaika», «Moskvitš», «Žiguli». Siis suured ja väikesed bussid. Siis väikesed ja suured veoautod, hiiglaslikud kallurid. Siis kaubaveoautod, tsisternautod, tuletõrjeautod, autokraanad, autotõstukid, maastikuautod... Need kõik on sinu amused tuttavad ja neist ma ei räägi praegu sõnagi. Hoopis räägin ja näitan pilte väga-väga-väga vanadest autodest.

1. Selle kolme rattaga vankri esiosas ei ole suur supipott, vaid aurukatel. Katlas kees vesi ja niimoodi tekkiv aur pani vankri rattad veerema. Oleks lõbus küll, kui ka nüüd säärane iseliikuv vanker tänaval vastu tuleks. Raudrehvidega rattad kolisevad, suitsupilved ümberringi, küttekoldest lendavad välja sädemed. Ent naerda ei maksa. Sellest

auruvankrist põlvnevad kõik tänapäeva autod.

2. Viie rattaga aurutõld. Ratasest oli üksi vähe, tõllale andsid hoogu juurde kulliküüsi meenutavad liigesjalad. Tõlla ees ratsutas mees punase lipuga ja aina hõikas: «Tee vabaks — omnibuss tuleb!» Aurutõld on praeguste busside esivanem.

3. See on kõige esimene bensiin-

Gurney

nimootoriga auto. Ees üks väiksem, taga kaks suuremat ratast. Kuna täispuhutavaid rattakumme veel ei tuntud, said autosõitjad kivisillutisega tänavail tublisti pöörutada. Mootori käivitamiseks tuli autot tükk maad jooksujalu tagant lükata. Juhtus sedagi, et juht ei jõudnud õigel ajal rooli taha karata, ja auto kihutas kraavi.

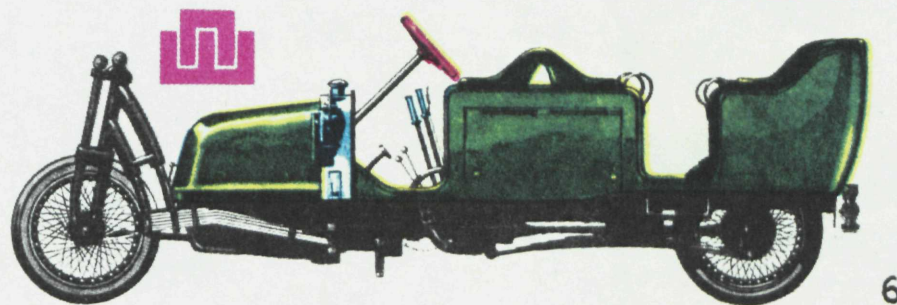
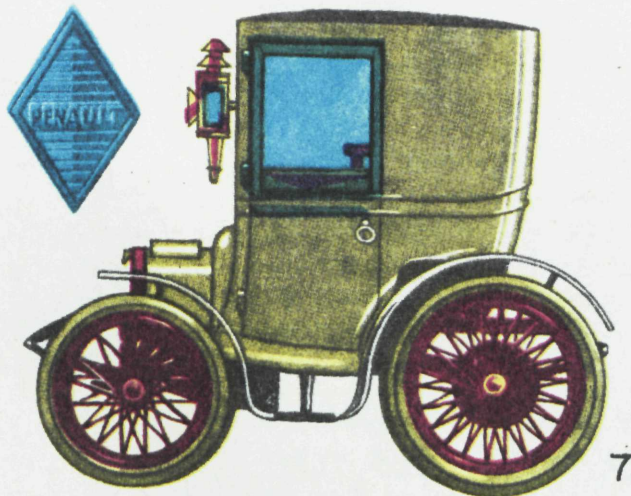
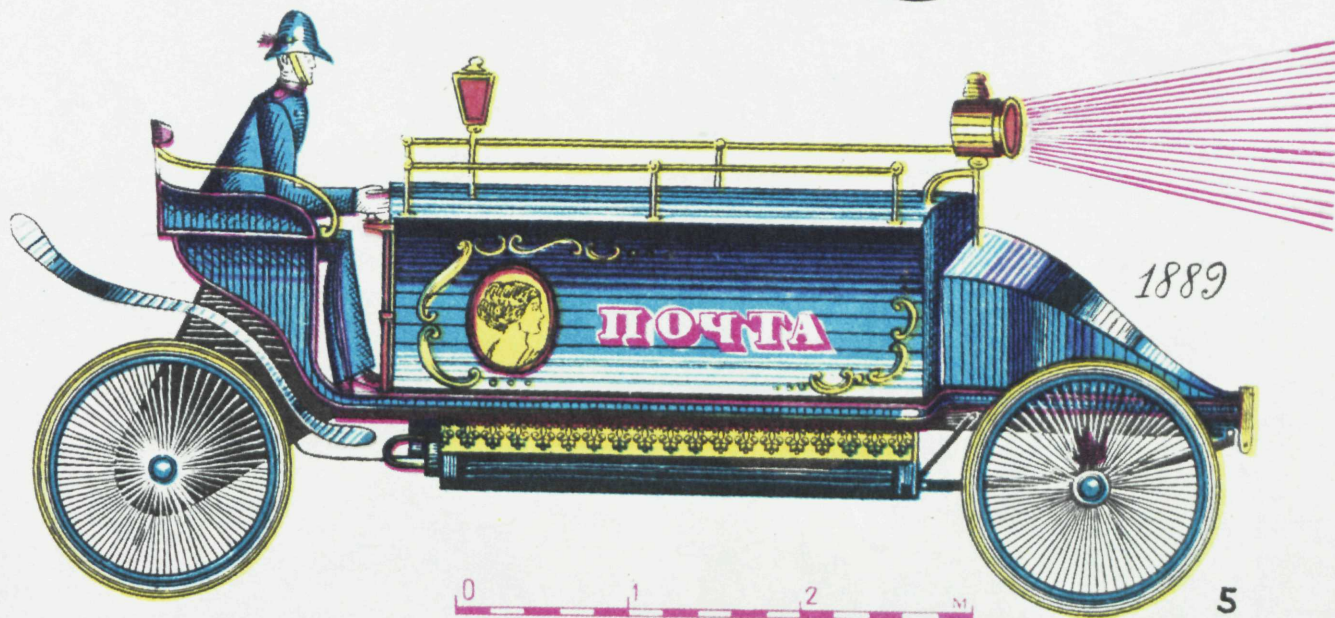
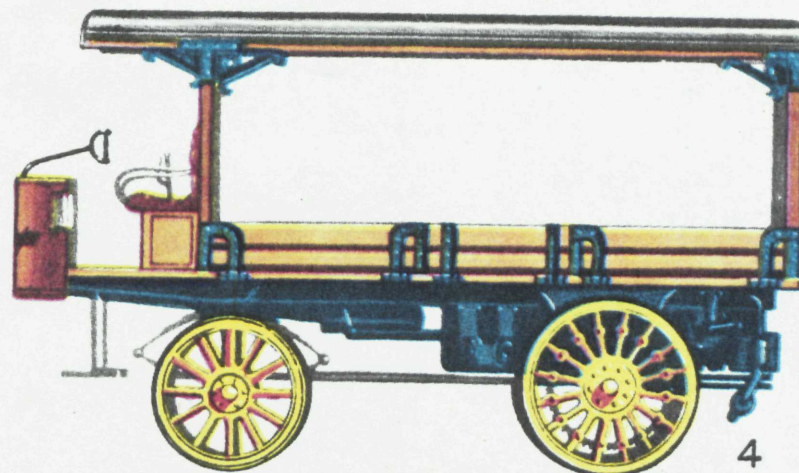
4. Esimesi veoautosid. Sellele võis peale laadida üsna palju kaupa, kuid sõit läks aeglaselt. Terve tund kulus nii pika tee läbimiseks, milleks meie «poolteisetonnine» ei kuluta kümmet minutitki.

5. Niisugune nägi välja endis-aegne postiauto.

6. Sellel autol on ainult kaks ratast. Sõitmisel ei vajatud tingimata maanteed, vaid piisas kitsakesestki jalgrajast. Autot kasutasid peamiselt sõjaväelased.

7. Vanavanaisa-aegne hästi moodne takso. Tunni ajaga sõitis see niisama kaugele, kui sõidab meie «Volga» veerand tunniga.

EINO TALI

Tormi käes

Väljas möllas kange torm. Tumedatest pilvedest langes vihma kohinal alla ja tuul ulgus nagu pöörane.

«No on alles maru,» rääkisid autod garaazis. «Sihuke tuul, et puhub või motorrolleri püsti.»

Garaaz pakkus autodele tormi eest mõnusat varju ja kõik autod olid sellega äärmiselt rahul.

Kuuld korraga helises garaazinurgas telefon.

«Keegi peab otsekohe maale sõitma!» kostis telefonist erutatud hääl.

«Üks haige on tarvis kiiresti haiglasse arsti juurde tuua.»

Autod olid jahmatusest keeletud. Ainult leivaauto pomises endamisi: «Niisuguse ilmaga ei saada hea peremees isegi mitte jalgratast õue.»

«Kes lähleb!» küsis hääl telefonis.

Illustreerinud KARIN NIINEPUU

Mõtlegeja

Koos teiste autodega elas garaazis piimaauto, kes armastas vahel-pidamata mõelda. See veidrik piimaauto ei lahkunud garaazist mitte kunagi. Kõik teised autod käisid iga päev töö ja vedasid iga-suguseid asju, kuid piimaauto ei läinud iialgi piima vedama. Tema vaid seisis garaazinurgas ja mõtles.

«Millest sa küll kogu aeg mõtled!» tegid teised autod mõnikord juttu.

Ja piimaauto vastas siis mõttlikult:

«Eks ikka sellest, kuhu sõita.»

«Sõida meiereisse,» andsid teised nõu. «Hakka meiereist piima linna vedama.»

Piimaauto aga raputas naeratades pead.

«Minule see ei sobi,» ütles ta. «Mina olen ehitatud millekski tähtsamaks.»

Ometigi jõudis ükskord kätte päev, kui piimaauto asus ennast hommikul koos teiste autodega teele seadma.

«Noh!» päris vorstiauto uudishimulikult. «Kas mõtlesid lõpuks midagi fähtsat välja!»

«Muidugi,» ütles piimaauto. «Ma hakkan nüüd minema.»

«Ja kuhu sa sõidad, kui küsida tohib!» uuris palgiveoauto.

«Loomulikult mina.»

Samas ruttaski kiirabiauto garaaži uksest välja.

Torm määtses hirmsa jõuga. Tuul murdis raginal puid ja telefoniposte pooleks, vihm piitsufas kõike, mis ette juhtus. Aga kiirabiauto ei hoolinud sellest. Ta pani oma klaasipuhastajad tööle, nii et vihm ei suutnud teda pimestada. Osavalt põikas ta langevate puude ja telefonipostide eest kõrvale. Ning kui ta sireeni andis, siis kostis see tormi ulgumisest üle.

Varsti oli kiirabiauto kohal, võttis haige peale ja keeras otsa ringi. Nüüd pidi ta sõitma palju ettevaatlikumalt kui enne, sest haiget ei tohtinud raputada. Viimaks aga jõudis ta ometigi linna tagasi ja sõidutas haige haiglasse.

«Ma tegin, mis suutsin,» mõtles ta rahulolevalt ja kiirustas duši alla.

Ta oli ju üleni porine ja dušš kulus talle tõepoolest hädasti ära.

Pärast garaažis küsisid teised autod aupaklikult:

«Kuidas see torm ka tundus!»

«Märg nagu dušš,» vastas kiirabiauto. «Ainult palju tuulisem. Torm tegi, mis suutis, ja mina samuti.»

Haige aga sai haiglas juba paari päeva pärast terveks.

«Ümbermaailmareisile,» teatas piimaauto lühidalt. «Sõidan ümber terve maakera.»

«Taevas hoidku!» hüüatas vana kallur. «Nii pika teega läheb sul ju piim hapuks!»

Kuid selle peale piimaauto ainult muigas, tal polnud mõtteski piimaga jäädama hakata.

«Head aega,» ütles ta ja andis gaasi.

Ja siis kihutas ta prantsatades vastu posti:

«Prömm!»

Tükk aega seisis autod liikumatult paigal.

Piimaauto nägi öudne välja: nina lömms, laternad lössis, kõik neli ratast viltu all ja piimatsistern kokku pressitud nagu suur lõõts.

«No oli alles põrakas,» ütles viimaks tüse tänavakastmisauto.

«Hirmus!» sosistas väike saiaauto kokkunult. «Nii lühike see ümbermaailmareis tal siis oligi.»

Vana kallur aga lausus:

«Ta mõtles ainult sellest, kuhu jõita, ja unustas selle, kuidas sõitma peab.»

Nüüd sidus kallur endale piimaauto trossiga järele ja vedas ta remonditöökohta.

«Ehk pannakse talle remondiga pisut rohkem mõistust pähe,» arutasid autod ning sõitsid tööle, igaüks sinna, kuhu kellelgi tarvis.

Kas kõik liiklusmärgid on pandud õigesse kohta? Ei ole! Kunstnik tegi meelega mõned vead. Püüa need üles leida.

MAIMU LINNAMÄGI

KUI HEA PAHAKS L'AKS

Isad olid meil head nagu isad ikka. Käisid lastega jalutamas. Viisid vahel loomaaeda. Lubasid endale juttu ette lugeda. Kõik oli nõnda, nagu peabki olema. Siis ühel ilusal päeval teatati meie linnas pidulikult, et nüüd võivat kõik

isad kingituseks autoostuload saada. Ostku igaüks niisugune auto, nagu meeldib. Kui tahab, muidugi. Kõik isad tahtsid. Endastmõistetav. Esiotsa oli vahva. Isad muudkui vuri- sesid autodega hoovi või kodu- värava ette.

Igasuguseid automarke toodi. Minu isa tõi «Zaporožetsi». Andrese taat «Moskvišši». Mare omad said «Žiguli». Ja Eltsu perre tuli «Volga». Aga naabermaja ette sõitis koguni «Ikarus». Omnibuss. Sest seal on Mardi isal peale tema veel arvamata hulk väiksemaid mudilasi. Ega kõik

autod õue ja värava ette mahtu- nudki, pidid kaugemale jääma. Muist isasid ei leidnud autodele seisu- platsi, sõitsid ühtevalu ümber kvar- tali. Jussi isa palkas autojuhi. Ise ei saa ju kogu aeg sõidus olla, peab tööle ka minema.

Liinibussid jäid hoopis seisma. Ruumi polnud. Trammid ei saanud depoost väljagi, rööbastel olid autod ees. Need aga sõitsid! Esialgu keskmise kiirusega, aga kui neid ikka roh- kem sai, siis aeglasemalt. Lõpuks liikusid veel ainult jõnkshaaval ja komando korras. Ega keegi tänaval

enam päris omapead talitada tohti- nudki: auto ju auto hännas kinni. Isad valisidki siis tänavakorrapidaja. See istus telefoniposti otsas ja andis lipukesega märku: «Tähelepanu! Valmis olla! Start!» Siis käivitasid isad automootorid ja nihkusid mõne meetri võrra edasi. «Tähelepanu! Valmis olla! Start!» käsutati posti otsast uuesti ja vehiti lipukesega tei- ses suunas, ning autod tegid natuke tagurpidisõitu. Nii said isad juhitree- ningut ja automootorid liikumist. Ah et millal isad tööle läksid! Kohe pärast seda autoliigutamist läksidki.

Tarmo kuulis esimesena mürinat. Ta jättis klotsid kus seda ja teist ning tormas uksest välja. Mati tema kannul.

Jah, see oli tõesti onu GAZ-51.

Onu küsis, kas isa on kodus, silistas möödaminnes poiste päid ning astus siis tuppa. Teineteisest mööda trügides ronisid poisid kabiini. Onu oli neil üsna sagedane külaline ja seisva auto kabiinis istu- mine oli neile alati lubatud. Võib-olla oleks seegi kord läinud kõik hästi, kui mitte onu poleks süütevõtit ette unustanud.

Tarmo kui kärmem sai koha rooli taha.

«Prrr! Mina sõidan linna. Kapsakoormaga. Turule. Tuut, tuut! Eest ära!» põristas ta kärmelt rooli kruttides.

«Ah, sina ei oska! Las mina...! Ega starter seal ole! See on pidur,» õiendas kaasasõitja ossa sattunud vanem vend.

«Ära trügi! Alati, kui mina rooli taha saan, hakkad sa trügima! Ma tean küll, kus starter on,» hädaldas Tarmo, püüdes käte-jalga-

dega kõiki pedaale ja nuppe enda valdusse haarata.

Korraga tegi starter kōrra-kōrra ning auto hakkas mürisema. Nagu keravälk oli Tarmo kabiinist väljas, punus majanurga taha. Seda- sama tegi ka Mati.

Kui mõne minuti jooksul oli selgeks saanud, et keegi neid taga ei aja, ütles Mati puuriida poole, kus ta teadis venna olevat:

«Mine ja keera... välja, enne kui onu tuleb! Muidu ei lubata meid enam kunagi autosse.»

Vastust ei järgnenud.

Minema joostes kujutas Tarmo ette, kuidas juhita auto teel vinta- vänta tegi ning siis kraavi küljeli vajuks. Kuidas pidi tema, kuue- aastane, selle suure auto nüüd kraavist välja keerama! Ega see ole mõni vineerist mänguauto.

«Lähed või ei! Sina oled ju süüdi,» vaatas vanem vend riida taha. Tarmo pööras ruttu näo ära ja ta õlad hakkasid vappuma.

RAIMO MÄNNIS

AUTO

Jalgsi, et mitte hilineda. Ja hiljem, kui autosid juba kõik kohad täis, lippasid isad lausa autokatuseid mööda. Lapsedki said sel kombel kooli ja lasteaeda, sest maas ei olnud enam ruumi. Ei, ärge arvake, et isad lapsi autodega sõitma ei viinud. Viisid küll. Ühtelugu. Tähelepanu! Valmis olla! Start! Kaks meetrit edasi ja kaks tagasi. Nii et oli hea küll, aga paha ka. Sest kui isad töölt jälle koju jõudsid, pugesid nad sedamaid autode alla. Vaatama, kas masin ikka koos seisab. Ja et rooste liiga ei tee. Ja et külm mootorit ei riku.

Garaažid olid ammuilma moest läinud ja ruumpuudusel maha lõhutud. Isadel ei olnud enam aega lastega jalutama tulla. Või kus sa õieti jalutadki! Juturaamatut ka ei saanud isale ette lugeda, sest kui sa autokatusel kükitad, siis jutt auto alla enam hästi ei kosta. Ja loomaaed kolis naaberlinna ära, sest lövid ja tiigrid keeldusid autodega võidu urisemast. Ja — tõsi mis tõsi — lapsed tulid isadele nüüd hoopiski harva meelde, sest isad õiendasid veel ainult teiste isadega. Nad jagasid omavahel autosõidumaid.

«Kes nüüd... Niule... piima hakkab... andma!» tõnnis väikevend.

«Mis kass siia puutub!» ei saanud Mati aru.

«Mina... lähen ju... vangi. Ma ei jõua ju autot välja keerata!» ulgus Tarmo ikka valjemini.

«Narr, ega ma autot käskinud välja keerata! Süüde keera välja, et mootor seisma jääks! Auto, näe, seisab ikka endise koha peal. Käiku polnud ju sees, kui sa starterile vajutasid. Aga kui oleks olnud, oi sa pois! Siis oleks küll olnud kraavisõit. Tjaa, auto pole lapsevanker!»

Mati ajas end kuidagi tähtsalt kohevile, piilus siis ümber nurga ja kadus. Mõne hetke pärast oli ta tagasi. Ütles:

«Korras. Keerasin ise süüde välja. Kas sa teine kord veel sõitma kipud! Või ei tahagi enam autojuhiks saada!»

«Tahan küll. Kui suureks saan,» ütles Tarmo autost mööda minnes.

KOLM HALLI-HALLI HIIRT

PRANTSUSE KIRJANIK
MAURICE CARÈME

KOLM HALLI-HALLI HIIRT
KORD AUTOS SÖITSID KIIRELT.
KOLM HALLI-HALLI HIIRT
TEEL LOENDASID VAID MIILE.

PÖLDHIRED TULID URUST
JA JOOKSID MAANTEE VEERDE.
PÖLDHIRED TULID URUST
JA MÖTE PEAS NEIL KEERLES:

«NAD LÄKSID ÕNNE PÜÜDMA
JA VARSTI SEE NEIL KÄES.
ÕNN MEIE JAOKS ON KAUGEL,
VAID UNISTUSEKS JÄÄB.»

KOLM HALLI-HALLI HIIRT
ENT AUTOS KIHUTASID.
KÕIK OLI TOLMUST HALL
JA TOLMUST HALLIM — MASIN.

KOLM HALLI-HALLI HIIRT
VAID NÄGID HALLE MAJU
JA HALLE PUID JA PÕSAID.
KÕIK PAKSU TOLMU VAJUS.

NEIST ÜHA KIIREMALT
TEEVIIDAD MÖÖDUSID
JA LAUSA PÖÖRASELT
ALL RATTAD PÖÖRLESID.

KOLM HALLI-HALLI HIIRT
VAID KIHUTASID KIIRELT,
KUSTKOHAST, MIKS JA KUHU —
ON UNUSTANUD HIIRD.

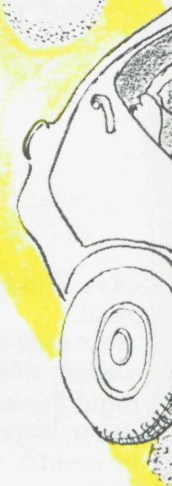
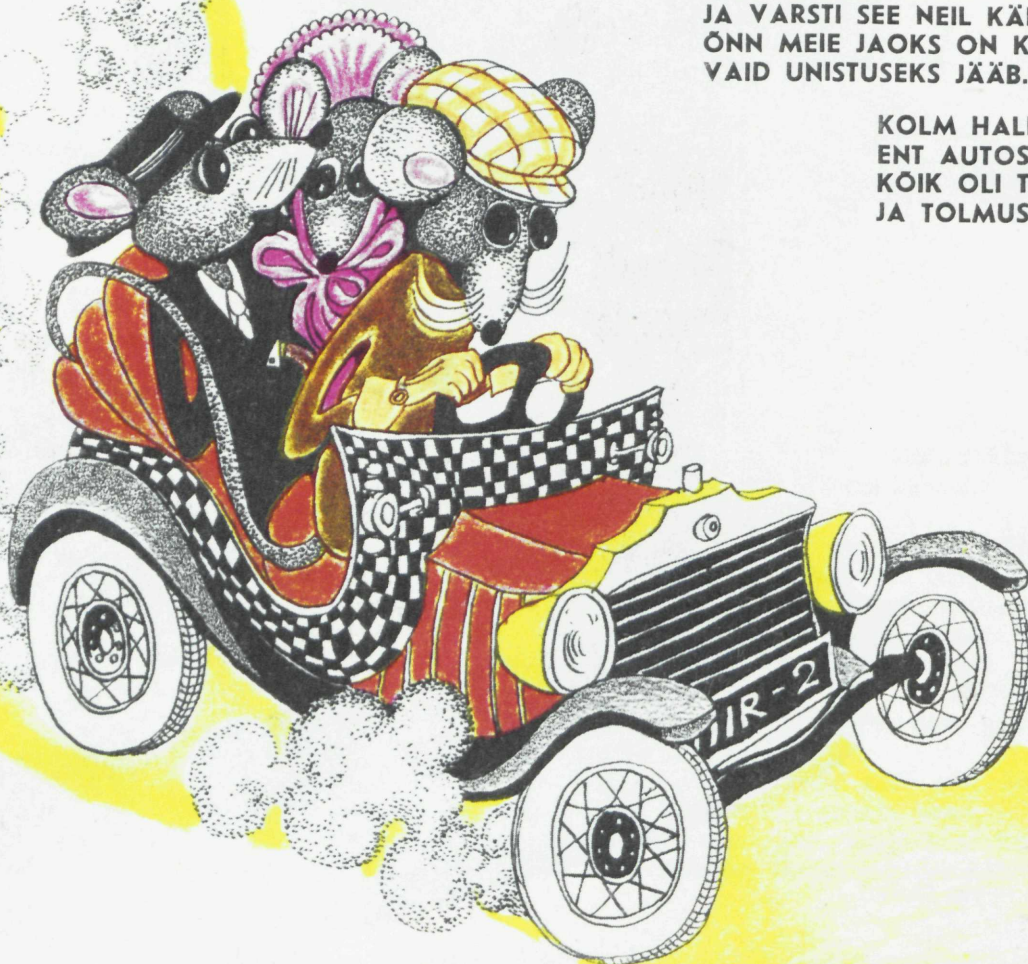
KUI KORDKI PEATADA
NEID PROOVISIME TEEL,
NEIL VAESTEL MIDAGI
EHK TULEKS MEELE VEEL.

Tõlkinud HELJO MÄND

ENE KIRJANIK VLADIMIR LIFSITS TROLLIBUSS

TROLLIBUSS ON VÄGA SÕNAKUULELIK:
SÕIDUTAB MEID ÜKSNES SINNA,
KUHU JUHTMEPAAR, PARAJALT PIKK,
LUBAB TEMAL JOOSTA, MINNA.

JALGRATAS

VAJUTA AINULT
PEDAALIDE PEALE —
KOHE KIIRELT,
KUHU SOOVID VAID EALES,
JALGRATAS VIIB SIND.
VAJUTAMATA
PEDAALIDE PEALE,
MITTE KUSAGILE
MITTE EALES
JALGRATAS EI VII SIND.
SEST ET JUHI JÕU JA NÕUTA
JALGRATTAL IIALGI EDASI EI JÕUTA.

Tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud VALLI HURT

HOBUSED JA AUTOD

OLIVIA SAAR

«Mida me nüüd mängime?»

«Mängime kolhoosi.»

«Kas hobustega kolhoosi?»

«Ei, hoopis autodega.»

«Aga mulle meeldib hobustega kolhoosi!»

«Mulle jälle autodega!»

«Mängi siis oma autokolhoosi! Mina igatahes teen endale hobustega kolhoosi.»

«Tee, kui tahad! Ma ei kavatsegi su kolhoosi tulla.»

«Ma ei võtagi sind. Ja kõik!»

Nii tehtigi kaks kolhoosi. Üks hobustega, teine autodega. Hobustega kolhoosi kandist kostis kanget hirnumist, autodega kolhoosi poolt kõva mürinat. Hobustega kolhoosi kandist kostis veel kanget hirnumist, autodega kolhoosi poolt veel kõvemat mürinat, kuni hääled vähehaaval vaiksemaks jäid ning lõpuks sootuks vaibusid.

«Polegi mürinat?»

«Polegi hirnumist?»

Poolel teel said naabrid kokku.

«Miks su autod ei mürise?»

«Miks su hobud ei hirnu?»

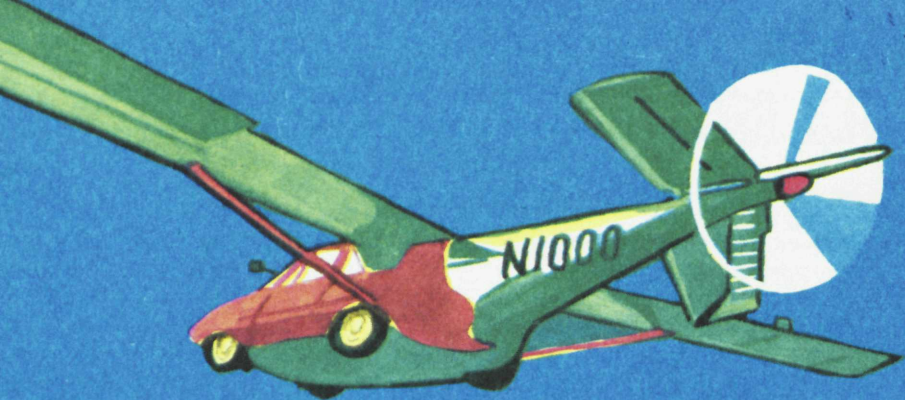
Niimoodi käidi mitu käiku naabri pool kuulamas-vaatamas, kui kolhoosihääled jälle kaduma kippusid, kuni lõpuks hobustega kolhoosi brigadir kõik oma hobused kokku kogus ning autodega kolhoosi brigadiri juurde läks.

«Teeme ühise kolhoosi!»

«Hobuste ja autodega?»

«Hobuste ja autodega!»

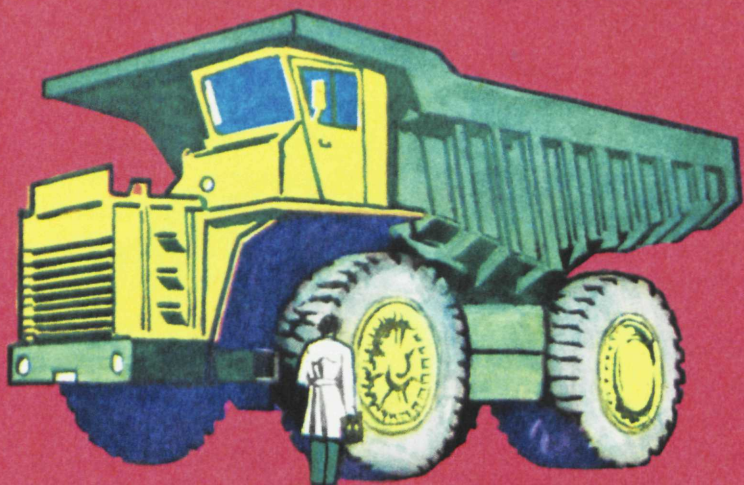
Ja nii tehtigi uus kolhoos, kus olid hobused ja autod koos, nagu ühes õiges kolhoosis olema peabki.

Nagu lennuk

KES SEDA ENNE KUULNUD VÕI NÄINUD, ET AUTO VÕIB MAANTEELT ÕHKU TÕUSTA JA SEAL NAGU LENNUK LENNATA. AGA OMETI ON NII-SUGUNE AUTO-LENNUK OLEMAS.

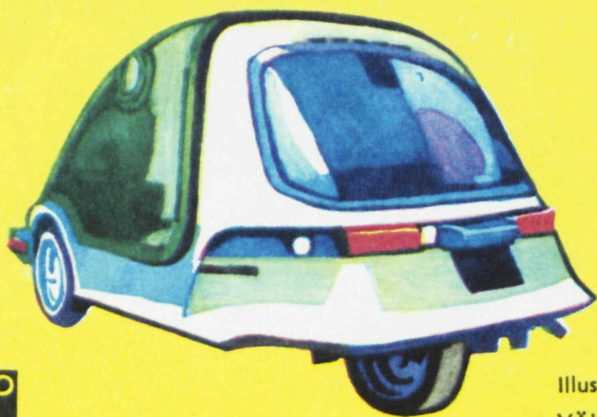
KAHELE VÄIKESELE RATALE KOKKUPANDUD LENNUKITIIBU JA PROPELLERIGA SABAOSA VEAB AUTO NAGU JÄRELKÄRU. KÜMNE MINUTI JOOKSUL VÕIB TIIVAD JA SABAOSA LAHTI VÕTTA NING AUTO KÜLGE KINNITADA. ÕHUSÕIDUK ONGI VALMIS.

Hiiglane

MIS SA ARVAD, KAS MEES ULATUB KÄEGA RATTA ÜLEMISEST SERVAST KINNI VÕTMA! SIIS EHK ULATUB, KUI TÕUSEB KIKIVARVULE. IKKA PÄRATU HIIGLANE ON SEE KALLUR KÜLL! VEOKASTI MAHUB MITMEKÜMNE TAVALISE KALLURI KOORMATÄIT.

KALLURHIIGLASI EHITATAKSE VALGEVENE AUTOTEHASES.

Tulevikauto

MISSUGUNE SEE ON! KINDLASTI SÄÄRANE, MIS EI OLE NII MÜRARIKAS EGA AJA VÄLJA BENSIINISUITSU NAGU PRAEGUSAJA AUTOD. LINNATÄNAVAIL SÕIDAVAD SIIS VAEVUKUULDAYA SURINAGA VÕI HOOPIS HÄÄLETULT ELEKTRIAUTOD. MEIE KODUMAAL JA KA TEISTES MAADES ON JUBA MITMESUGUSE KUJUGA ELEKTRISÕIDUKEID EHITATUD. ÜHT SELLIST NÄED PILDIL.

Kord nädalas tuleb mehhaanik

Illustreerinud EDGAR VALTER

Kuidas seda autot ehitati, on pikk jutt. Aga nii palju võib öelda, et seitsmenda klassi poisid hooeldasid tööõpetuse tunnis laud ja löid kokku veokasti. Kuues klass saagis palgi otsast rattad. Viienda klassi poisid tegid juhiistme ja rooli ning auto oligi valmis.

Jah, nüüd on auto valmis ning uude kohtagi viidud. Nüüd seisab auto koolimaja vastas lasteaia õuel.

Mis seisab, sõidab ikka! Selle autoga sõidab lasteaia esimene rühm ja teine rühm ja kolmas rühm ja neljas rühm.

Sõidetakse randa suplema ja metsa marju korjama. Ja ikka mujale ka.

Kord nädalas käib lasteaia mehhaanik. Mehhaaniku pärisnimi on Priit ja ametinimi — noorte liiklusinspektorite ringi esimees. See kõlab väga keeruliselt, kuid tähendab lihtsalt seda, et Priit teab ise, kuidas tänavatel-teedel liikuda, ja õpetab neid tarkusi ka teistele. Mehhaanik Priit vaatab auto üle, kopsib, kus vaja, haamriga, ja kutsub siis lapsed sõitma. Kõik, kes pileti muretsevad, võivad autosse ronida.

Aga pileteid ei saa muidu, kui tuleb liiklusreegleid tunda. Kes teab, et seisva autobussi eest ei tohi sõiduteele astuda, saab pileti.

Kes teab, et valgusfoori punase tule ajal ei tohi üle tänava minna, saab pileti.

Kes teab, et lähenevate autode eest läbi jooksmine on väga hädadohtlik, saab samuti pileti.

Väikesed, esimese rühma lapsed seda kõike muidugi veel ei tea. Aga nendega jääb mehhaanik Priit ka siis rahule, kui nad ütlevad, et üle tänava minnes tuleb isa-ema käest tugevasti kinni hoida.

JURI RANT

IKO MARAN

HEDI, JORMA, PANNKOOKID

[Algus «Tähekeses» nr. 5.]

Miks seisis hobune põiki Jorma tee peal ees ja liigutas saba? Seisis ta muidu või oli nimme siia tulnud! Ju vist muidu, sest ta ei vaadanud Jorma poole, vaid värava poole.

«Kui ma lähen vaikselt ta selja tagant mööda, siis ta ei näegi mind,» mõtles Jorma. «Keegi ei näe, mis ta selja taga sünnib.» Jorma hakkas kaares minema. Enne seda surus vasaku rusika, milles olid maasikad, sügavale püksitaskusse. Astudes hoidis paremat õlga väheke ees, et oleks parem hobust silmas pidada. Parema käsi käis hooga edasi-tagasi — nii oli nagu kergem hingata.

Ehkki Jorma läks kaares, lähenes ta tahtmatult hobusele. Mida lähemale sai, seda suuremaks hobune läks, ja seda punasemaks. Ta ei olnud niisugune punane nagu maasikas või nagu tomat, ta oli punane nagu tuli, ja kui ta saba liigutas, näis, et nüüd läheb põlema.

«Kui ma saan temast mööda,» mõtles Jorma, «siis panen

jooksu. Jooksin kohe väravasse ja lipsan lattide vahelt läbi.»

Ta ei jõudnud veel hobuse kohalegi, kui astus kuivale oksaraole. Raag läks hirmsa raksatusega katki. Hobune kuulis seda. Ta nohises, pööras pikkamööda pead, nägi Jormat ja hakkas jalgu laisalt liigutades kogu oma tohutut keret ringi keerama. Saanud sellega valmis, seisis ta jälle põiki Jorma ja värava vahel, aga nüüd juba näoga Jorma poole. Tal olid suured silmad. Nendega vaatas ta Jorma peale.

Jorma seisis paigal. Ta oli kohe seisma jäänud, kui hobune end pöörama hakkas. Nüüd tundus talle, et hobune oli siiski nimme kohal, oli just Jorma pärast siia tulnud, sest ta vaatas Jormat väga tõsise, koguni efektiivse pilguga.

Midagi hakkas kuskil põksuma. See oli Jorma süda. Aga Jormal endal polnud aega tähele panna, mis just põksub, sest ta mõtles pingsalt, millega ta võis küll hobuse ära pahandanud olla. Pannkookidest ei võinud hobune ju midagi teada, sest kes talle seda ikka rääkis.

«Äkki talle ei meeldi, et mul on käsi taskus! Isale ka see kunagi ei meeldi,» arvas Jorma ja võttis rusika ruttu taskust välja. Hobuse pilk ei muutunud sellest põrmugi lahkemaks. «Ma ei oleks pidanud käega vehkima, kui käisin, see pole ka ilus,» oletas Jorma. Ta surus käed kõvasti vastu külgi ja astus nüüd edasi nagu tinasoldat. Silmanurgast ainult piilus, mis hobune teeb. Hobuse pilk ei läinud ikka paremaks! «Äkki ta ei taha, et ma tõsine olen!» Jorma tundis selgesti, et ta nägu oli ülearu tõsine. «Äkki ta arvab, et ma olen kuri!» Jorma naeratas lahkelt.

JA HOBUNE

Kui sageli oli ta lahke naeratusega isa ja ema tõsiduse peletanud! Paraku ei mõjunud hobusele lahke naeratus ka mitte. Vähe sellest, ta võttis koguni ja hirnus Jorma peale.

Jorma tardus paigale. Ta tarkus oli otsas. Ta ei osanud enam seista ega astuda. Tundis ainult, et on väga õnnetu. Oleks hobune tulnud ja hirnunud tema peale siis, kui ta kooki söi, oleks kõik omal kohal olnud, aga et ta hirnus nüüd, kui Jorma oli Hedile ja emale maasikaid viimas, oli see hirmus ülekohtune. Jorma silmad läksid juba fuliseks, punane hobune valgus laiali ja tumeroheline mets hobuse taga... Seal tuli talle päästev mõte: «Hobune ju ei tea veel, et ma olen jälle hea poiss, sellepärast hirnuski minu peale. Hedi ka ei tea seda veel ega ema. Mina üksi ainult tean.»

Ta äigas parema käe seljaga silmad selgeks, sööstis väravasse ja libistas end lattide vahelt õue.

Õues nägi ta Hedit, silmad püsti, ringi käimas. Hedi otsis teda taga, aga ei leidnud kuskilt, sellepärast olidki ta silmad püsti. Jorma ruttas Hedi juurde, avas vasaku peopesa ja näitas õele ta maasikad kätte. Oleni punane maasikas oli palju katki, must maasikas natuke katki, temast oli valgunud ümmargune piisk otse keset pihku.

Hedile maitseid maasikad väga. Piisa limpsis Jorma ise ära.

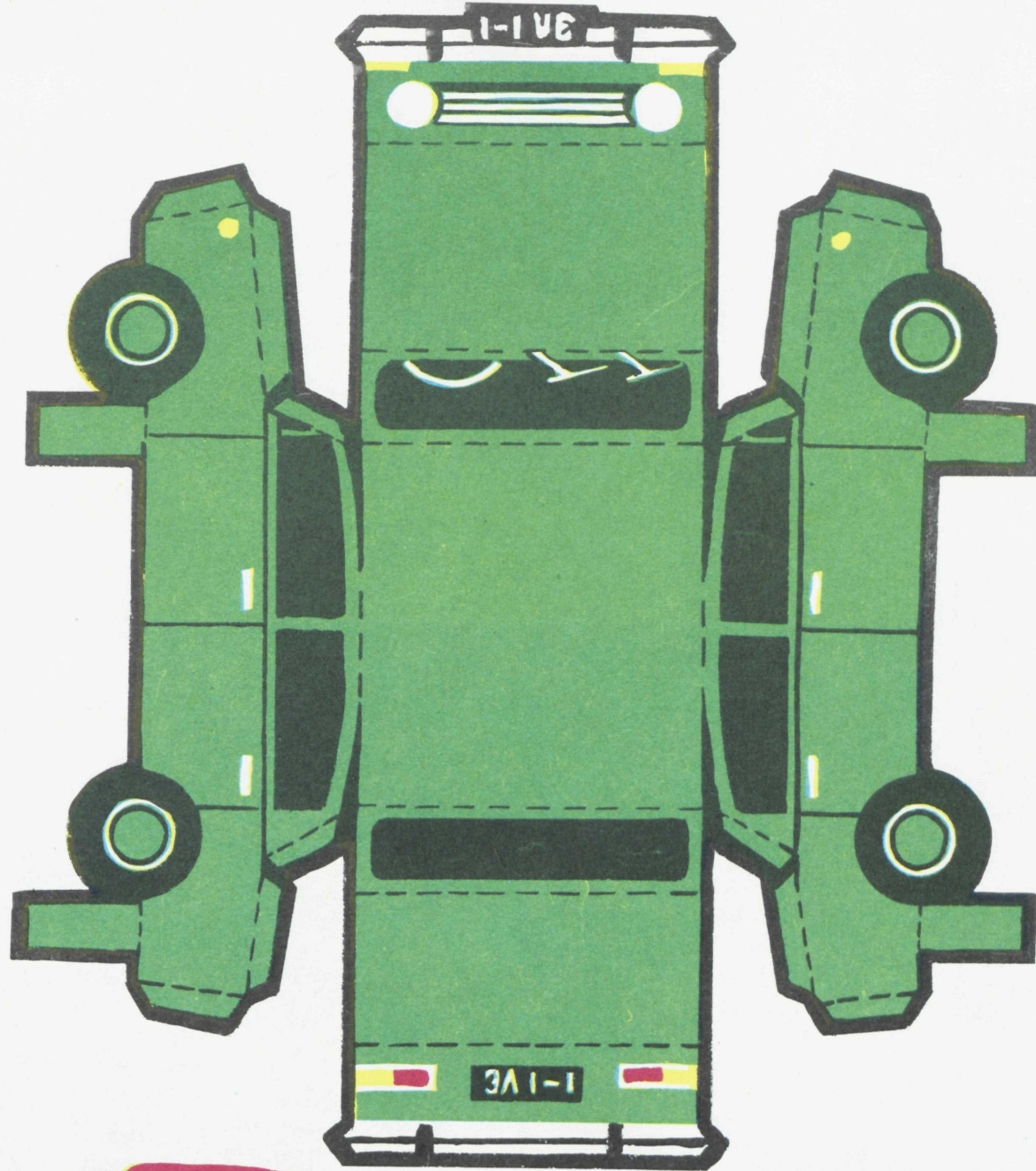
Hobune oli tulnud väravasse. Seisis, ise karjamaal, pea õues, ja noogutas heakskiitvalt.

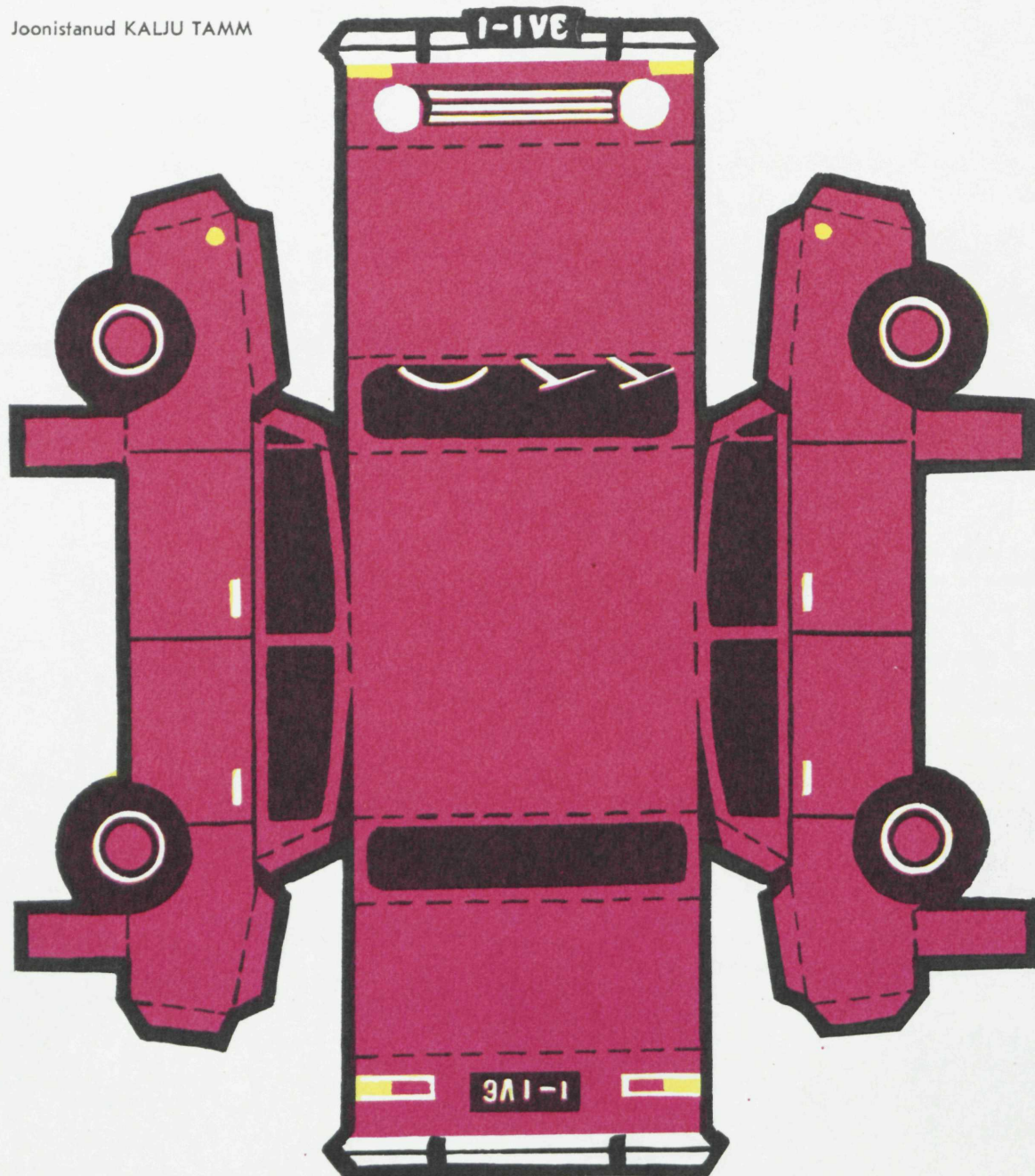
Jorma ja Hedi ruttasid tuppa emale tema maasikad viima.

[Lõpp.]

Illustreerinud ENE PIKK

SEDA KOLLAST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEY KÄSITÖÖLEHT

Lõika auto välja, murra kriipsjooni mööda kokku ja liimi kinni. Joonisel antud kaks värvilist riba lõika samuti välja ning liimi auto põhja alla, nii et nad jääksid rataste juures olevate ribade jätkuks.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

AUTOMUINASJUTT

Kord elas suures metsas pika londiga elevant, kelle nimi oli Priit. Ühel päeval ta nägi maanteel kihutavat autot. Seal sees istusid inimesed.

«Kas inimestel pole endil jalgu, et nad peavad sõitma autoga?» päris elevant puudelt, mis kasvasid maantee ääres.

«On küll. Kuid nad kardavad, et jalad kuluvad ära,» vastasid puud.

Elevant kokkus väga:

«Viimati kuluvad ka minu jalad paljust kõndimisest! Ja mis elevant see on, kellel pole jalgu.» Ta läks ja ostis endalegi punase auto. Ainult rattad olid sel autol kollased. Elevantil oli mõnus sõita autoga. Polnud enam mu-retki, et jalad kuluvad alt ära. Tee ääres seisis ninasarvik. Tülinorija. «Kuule, Priit, võta mind ka autoga sõitma. Kardan jääda äikese kätte, sest mul sarv sügeleb nii imelikult.» — «Autos isegi vähe ruumi ja sina oled raske loom,» vastas elevant kahtlevalt.

«Kui auto jaksab kanda elevanti, siis ta jaksab ka mind vedada,» lausus ninasarvik. «Eks hüppa siis peale!» ütles elevant. Nii nad sõitsid kahekesi — elevant ja ninasarvik.

ARVI MIKOLA,
Retla 8-kl. Kooli õpilane

«Auto» — joonistanud 6-aastane TONU KIVISTIK Vasalemma Lasteaiast.

KUI LOAD ÄRA VÕETAKSE

Seisab Aivar, näost punane kui vähk, ja kogeleb, sõrmed kohmitsevad kaardikeste seas. Inspektor Kalmer Kond küsib:

«Palun, palun omastava talongi!» Aivari tindine sõrm puurib põske, kui ta ulatab talongi. «Nii, nii, juba teine auguke,» muheleb inspektor. Kalmer Kond olengi mina ise ja Aivar on minu klassiveli. Käib parajasti eesti keele tund.

Tallinna onud ja tädid tegid meile ilusa raamatu, aga ikkagi meie ei saa käändeid selgeks. Nüüd mängime koolis liiklusinspektorit ja autojuhti. Õpetaja ütleb meile lause. Lausest valib ta ühe sõna, mille käänat ta tahab teada. Peame tõstma õige lipiku. Kontrollivad inspektorid. Meil on Peetril juba kolm auku talongis. Talongideks kutsume lipikuid, sest talongid on päris autojuhtidelgi. Peeter peab uue eksami tegema. Ta peab õpetajale käändeid vastama hommikul, muidu ta ei saa enam «sõita». Ka minu isa on autojuht. Temal on ka juba kaks äpardust olnud. Temagi kardab inspektoreid. Ja meie kardame inspektorionusid. Jääb üle vaid õppida.

KALMER KOND,
Lüllemäe 8-kl. Kooli õpilane

AUTO JA SILD

Auto sõitis mööda teed. Lõpuks kohtas ta silda. Sild palus:

«Aita mind! Aita mind, muidu kukun vette!»
Auto aitas silda. Sild tänas autot ja ütles: «Kui sul mind vaja on, siis hüüa: «Sillake, sillake, aita mind!»
«Jah, hea küll,» oli auto nõus ning sõitis edasi. Sõitis ja sõitis, kuni jõudis jõe äärde, kust ta enam üle ei saanud.

Auto hüüdis: «Sillake, sillake, aita mind!»
Sild laskus jõe le ja auto võis rahulikult edasi sõita.

KALEV LAPPARD,
Põlula 8-kl. Kooli
õpilane

MASTONŠO

Minu isa sõidab autoga Pamiiris. Kui sain teada, et ta Murgabi läheb, palusin end kaasa võtta. «Kas sa kõrgust ei karda, võid haigeks jääda?» küsis isa.

«Ei karda,» vastasin.

Mägedes võib tõesti päris haigeks jääda. On niisugune haigus, mida põhjustab suur kõrgus. Autod sõidavad Pamiiri trassil nelja-viie kilomeetri kõrgusel.

Koitezeki mäekuru, Naizatašš. Kaljudel on lumi. Ei taha uskuda, et Horogis haljendavad paplid. Auto liigub aeglaselt. Rattad nagu riivaksid taevast. Peatume väikese kivimajakese juures. Tuleb autost välja. Aeglaselt. Kõrvus kumiseb. Käed-jalad pole nagu omad.

«See ongi mäehaigus,» sõnab isa. «Harjumatusést. Läki teed jooma. Küll siis läheb üle.»

Teed toob poiss. Tal on valge särk ja punane kaelarätt.

«See on Mastonšo, teemeistri poeg,» tutvustab isa. «Autojuhtide kõige parem sõber. Alati on tal tee valmis. Maitsev, kange. Teed keedavad tema ja ta kaks venda. Nemad on samuti pioneerid. Seda teemaja teavad Pamiiris kõik autojuhid.»

Me täname Mastonšod tee eest. Sõidame edasi — sinise taeva poole. Murgabi.

BIBIGUL MAMADJUNUSSOVA
Horogist, Mägi-Badahšani autonoomsest
oblastist (Tadžiki NSV)

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 8 — 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolielu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 20. VI 1973. Trükkida antud 17. VII 1973. Trükiarv 63 000. Paber 90×60/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65. MB-06751. Tellimise nr. 1753. EKP Keskkomitee Kirjastuse Trükkikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Esikaanel ASTA VENDER
joonistus «Võidusõit».

«Täheke»

1973

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография: Издательство ЦК КП Эстонии, Таллин-200 007. Парн, маантс, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200007, Парн, маантс, 67-а. Цена 15 коп. Заказ 1753. Тираж 63 000.

Krässu otsib liiklusmäärustikku.

Auh! Auh! Auh!

Maikuu «Tähekeses» andsin teile ühe mõistatuse. Kõige toredamini vastas sellele Anu Tammpuu Leedimäelt. Tema kirjutas nii:

AUH, AUH, AUH!
KOTT ON KAPI EES.
MIS VÕIKS KÜLL OLLA
SELLE KOTI SEES!

AUH, AUH, AUH!
OLEN KRÄSSU MA.
VAHEL MAIUSPALA
TAHAN SÜÜA KA.

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231

Selle luuletuse eest saadan Anule koerapilte. Mõistatuse kõrval trükitud kirjale olid tublimad vastama Reet Vau, Tiit Kühm ja Anu Laiv Tallinnast, Ene Rist, Peeter Und ja Helve Vösa Tartust ning Jaan Vösu, Pille Meri ja Kalju Rõuk Pärnust. Nemadki saavad kingituseks mu sõprade pilte.

Et liiklusteemalisi luuletusi ja jutukesti saabub ikka veel, siis otsustasin neist mõned ka teile lugeda anda. Autorid saavad aga auhinnaks koerapilte.

SÖIDUTEE, SÖIDUTEE —
SÖIDUKITE JAOKS ON SEE.
KÖNNITEE, KÖNNITEE —
LASTE JAOKS ON MÖELDUD SEE.
KUI LÄHED ÜLE SÖIDUTEE,
SIIS TEA —
MINNES ÕIGE ETTEVAATLIK
OLEMA SA PEAD!

KRISTEL LUHT
Tartust

TÄNAVAL

TRAMM TÄNAVAL KELLA TILISTAB,
MIILITS KARMILT YILISTAB. —
KES SEAL TÄNAVASEADUSI RIKUB,
VALES KOHAS ÜLE TÄNAVA KIPUB!
IGAÜKS ÕIGES KOHAS PEAB ÜLETAMA
SÖIDUTEED,
AINULT SEALT, KUS ON LUBAVAD MÄRGID
EES.

SEE, KES SEDA VEEL EI TEA,
TÄNAVASEADUSED SELGEKS ÕPPIMA PEAB.

AIVAR VIIRLIK
Tallinnast

MIS SIIS JUHTUB?

PEEDU MÄNGIS TÄNAVAL,
KUNI OLI AUTO ALL.
HEA VEEL SEE, ET ELLU JÄI.
NÜÜD TA PEA ON MUHKE TÄIS.

POISID, ÄRGE RONIGE
SÖITVA BUSSI TAHA.
PALJUD NII
ON VAREMGI
KUKKUNUD SIIT MAHA.

KALLEKE EI SAANUD KAUA
SÕITA TRAMMI ASTMELAUAL,
KUKKUS SEALT
JA ÄÄREPEALT
OLEKS LÕHKI LÕÖNUD PEA.
TEINE KORD SA TRAMMILE
ÄRA JOOKSE JÄRELE!

ÄRGE MÄEST TE ALLA LASKE,
KUI ON MÄE ALL SÖIDUTEE,
SEST ET AUTOJUHI L RASKE
PIDURDADA JÄISEL TEEL!

ESTER POST
Tallinnast

Seekord ma ise luuletust ei teinud. Küll aga ootan teie kirju sõprusest ja looduse kaitsmisest.

Krässu